

Nordisk elghundunion

Felles database, Felles regler for jaktprøver

Status og videre arbeid

Nordisk Elghund Union ble etablert i Mariehamn 1 mars 1986. Det første offisielle møtet ble holdt i 1987 og man vedtok å arbeide for samarbeid om jaktprøver, avl og gjennomføring landskamper. Siden da har det vært flere forsøk på å øke graden av samarbeid mellom Finland, Sverige og Norge

I regi av Nordisk Elghundunion har vi i 2009 og 2010 arbeidet med mulighetene for å slå sammen data fra Finlands, Sveriges og Norges jaktprøver i en fellesdatabase og deretter kunne beregne Egenskapsindeks, Karriere til sammen Jaktindeks, basert på den samlede databasen.

De første analysene fra dette arbeidet viser at dette er mulig og arbeidet med å beregne indeks basert på data fra en samlet database vil fortsette til høsten.

Vi har i samme periode arbeidet med et arbeidsutkast til nye felles jaktprøvere regler for Norge, Sverige og Finland. Dette arbeidet har resultert i et første arbeidsutkast (vedlagt) som skal testes 2. oktober til prøvedømming under Nordisk landskamp i Lycksele 2 oktober 2010. Under arbeidet med reglene har vi lagt vekt på å kunne måle hundens prestasjoner i størst mulig grad og vi har forsøkt å drive nytenking i hvordan vi kan måle best mulig i det enkelte moment.

Vi håper at det vedlagte arbeidsutkastet kan utvikles til felles regler om noen få år.

Gjennomført så langt:

- Samarbeidet mellom de tre landenes Løshundkomiteer startet for mange år siden. Nordisk Elghund Union januar 2009:
 - Vi har hatt 3 møter i 2009 der alle har deltatt (i Norge, Sverige og Finland)
 - Vi har hatt ett ”teknisk” møte i Finland (2009)
- Vi har informert om prosjektet på:
 - Svensk SM i Gimo (okt-2009)
 - Svenske Jämthundringens årsmøte (feb-2010)
 - Norsk RS (apr-2010)
 - Norske Elghunden
 - Svensk RS (mai-2010)
 - Svenske Elghunden
 - Styremøter i FJGK
 - Årsmeldingen fra den Finske Prøveregelkomiteen
 - Virksomhetsplan fra den Finske Prøveregelkomiteen

Deltagere i arbeidet:

Fra Sverige: Conny Jakobsson, Arne Carlsson, Stig Alsbäck, Joel Olenäs

Fra Norge: Sverre Tore Feit, Stein Briskeby, Björn Ivar Krabbesund

Fra Finland: Kenneth Sandström, Christer Nyman, Jukka Immonen

Nordiska regler, version Joensuu januar 2010.

Karakterskala:

Utmerkt	10	p
Berømd	9	p
Mycket godt	7-8	p
Godt	5-6	p
Brukbart	3-4	p
Måttligt, icke utan verdi	2	p
Dårlig	1	p
Momentet ikke prøvd	-	p

Poängschema

Prestationsmoment		koeff. poäng	
1	Sök	1,5	1-10
2	Förmåga att finna älg	1,0	1-10
3	Skall på upptagsplatsen	1,5	1-10
4	Ståndskallsarbetets kvalité	1,5	1-10
5	Vilja att förfölja flyende älg	1,0	1-10
6	Förmåga att ställa flyende älg	1,0	1-10
7	Skalltid	0,5	1-10
8	Skallets hörbarhet	0,5	1-10
9	Skallets täthet och täckning	0,5	1-10
10	Samarbete och lydnad	1,0	1-10

MOMENT 1. - SØK (X 1,5)

Med søk menes at hunden er ute i terrenget og at det er sannsynlig at den søker etter elg.

Som oftest gjennomfører hunden flere søksturer før den finner elg og momentet skal bedømmes etter gjennomsnittstiden for søksturene. Det skal ikke tas hensyn til sterkt avvikende søkstur(er).

Momentet dømmes detaljert ved hjelp av GPS-peiler. Følgende skal legges til grunn for bedømmingen av SØK.

1. Søksmønster
2. Hastighet
3. Søksturenes lengde (løpstrecka)
4. Lengste avstand til prøvegruppen

Søket skal om mulig prøves på nytt etter losarbeidet dersom dommeren har sett for lite før uttaket. Det bør tas hensyn både til føret og den tid som har gått med til elgarbeid (elgarbeid er prøvens forløp etter at elg er funnet) når nytt søk skal bedømmes.

Dersom hundens prestasjon ikke sammenfaller med noen av de nedanstående hendelsesforløp skal det benyttes skjønn ved poengsettingen. Dette skal grunngivas i skogsprotokollen.

Søk poengsettes slik: Poeng

Søksmønsteret er mycket effektivt, søksturen er på 3,0 km eller mer, fart 5-10 kmt/t eller høyere, og største avstand til prøvegruppen er mer enn 1 km allmenhet 15-30 minutter.	10-9	p
Søksmønsteret er effektivt, søksturen er på 2,2 km eller mer, fart 5-10 kmt/t, og største avstand til prøvegruppen er mer enn 700 m allmenhet 10-15 minutter.	8-7	p
Søksmønsteret er effektivt, søksturen er på 1,5 km eller mer, fart 4-6 kmt/t, og største avstand til prøvegruppen er mer enn 400 m søkturerna er på 5-10 minutter.	6-5	p
Søksmønsteret er lite effektivt, søksturen er på mindre enn 1 km, fart under 4 kmt/t, og største avstand til prøvegruppen er mer enn 250 m Søkturerna er 2-5 minutter	4-3	p
Søksmønsteret er lite effektivt, søksturen er på mindre enn 500 m, fart under 4 kmt/t, og største avstand til prøvegruppen er mindre enn 250 m Søkturerna er 0-3 minutter	2-1	p
För långa sökturer som inte passar till tabellen = 6p	S	
Upptag på första söktur bedöms efter riktgivande tabell 200m/4p, 400m/6p, 800m/8p	4-6-8	
Har inte sök	0	p

MOMENT 2. Förmåga att finna älg

(X 1,0)

Förmåga att finna bedöms genom tid i relation till avstånd och då jämförs följande detaljer:

- söktid och den sträcka som hunden tillryggalagt
- längden på den söktur, som ledde till upptag
- avstånd till upptaget och tillryggalagda sträckan från släpp
- förhållandena på terräng och väderlek
- Snabbt, berömligt avstånd 0,8km - 0,1km/min.

Om upptag sker under första sökturen:

- om avstånd till upptaget blir kortare än fordringar för berömligt avstånd ges lägre poäng i relation till sträcka/poäng.

Berömlig förmåga att finna älg

9 - 10 p

Älgen hittas snabbt sedan hunden kommit på älgens uppehållsplats eller fått vetskap om den med sina sinnen.

Sök och upptag är resultat av hundens egen företagsamhet.

God förmåga att finna älg

7 - 8 p

Älgen hittas rätt snabbt på grund av ovan angivna orsaker men effektiviteten är enligt domarna inte av berömlig art.

Nöjaktig förmåga att finna älg

5 - 6 p

Älg hittas efter en längre tids sökande fastän terrängen och förhållandena skulle varit goda för ett snabbt upptag med hjälp av sinnena.

Försvarlig förmåga att finna älg

3 - 4 p

Älg hittas efter en längre tids sökande trots att klara tecken på älgförekomst och goda förhållanden råder.

Älgen stöter ihop med gruppen eller står inom synhåll för gruppen.

Hundens intresse riktas mot annat vilt.

Dålig förmåga att finna älg

1 - 2 p

Som i det föregående, men gruppen måste påtagligt hjälpa hunden.

Gruppen stöter älgen.

Inget upptag bedöms med streck (-)

Inte hörbar upptag högst 8p.

Förutsättningarna för berömliga och goda poäng (7-10) är att upptag sker på minst 0,5 km.

MOMENT 3. - EVNE TIL Å STILLE ELG I UTTAKET (X 1,5)

Med evne til å stille elg i uttaket menes hundens evne til å få elgen til å bli stående i uttaksområdet eller i dets umiddelbare nærhet. Med uttaksområdet menes der hunden først begynner å lose.

Hvis uttaket skjer på åpen hogstflate eller åpen myr bør det ikke trekkes i poeng hvis elgen trekker inn i skogkanten. max 300-500 meter.

Det godtaes inntil 3 min opphold hvis losen starter igjen på samme plass. En kontakt med provgruppen kan godtaes, blir det flere avbrudd trekkes det i poengsettingen. Vid flere upptag skal alla beaktas.

Dersom hundens prestasjon ikke sammenfaller med noen av nedanstående hendelsesforløp skal det benyttes skjønn (beaktas) ved poengsettingen. Dette skal begrunnes i skogsprotokollen.

Evne til stille elg i uttaket poengsettes slik:

stålos i minst 60 min. i uttaksområdet	10	p
stålos i minst 60 min. etter en kort forflytning (200 – 300 m)	9	p
stålos i uttaksområdet i minst 30 min eller uttaket har skjedd i slikt terreng at det ikke er mulig å høre uttaket.	8	p
stålos i under 30 min etter en kort forflytning eller hunden finnes i stålos, dommeren har ikke hørt uttaket og mener det lite sannsynlig at elgen ble stående i uttaksområdet	7	p
Stålos i minst 30 min etter en lengre forflytning (0,3-1 km)	6	p
Ikke hørbart uttag, deretter ståloskall i minst 20 min	5	p
stålos i uttaksområdet i minst 10-20 min.	3-4	p
stålos i uttaksområdet i 1 – 10 min, deretter ingen los	2	p
elgen forflytter seg etter uttaket, deretter ingen los eller enstaka skall	1	p
ikke uttak (kan ikke bedømmes)	-	p

MOMENT 4. - LOSARBEIDETS KVALITET (X 1,5)

Med losarbeidet menes den andelen av elgarbeidet vi hører los. Jo lengre losarbeid og stålos, jo større er muligheten til å lykkes i praktisk jakt.

Etter 90 min. full lostid skal dommer forsøke å få elgkontakt **under normale forhold**, hundefører bestemmer om innkalling skal provas. Etter innkalling skal losen støykes forsiktig, de to påfølgende støykinger skal foretas etter 30 minutters lostid(er).

Med elgkontakt menes at dommer skal kunne se losdyr under normale forhold. Ved krevende terreng eller vanskelige føreforhold, kan krav til antall elgkontakter senkes. Det skal ikke lastes hunden dersom dommer på grunn av føret eller ved uhell(otur) støyker før elgkontakt oppnås.

Dersom hundens prestasjon ikke sammenfaller med noen av nedanstående hendelsesforløp skal det benyttes skjønn(beaktas) ved poengsettingen. Dette skal begrunnes i skogsprotokollen.

Losarbeidets kvalitet poengsettes slik: _____ Poeng

	Arbeids-tid	Stålostid	Poen g	
dommer har minst tre elgkontakter etter 90 min. los, samt minst tre støykinger, maksimalt 10 % av lostiden kan være ganglos	300	180	10	p
dommer har minst tre elgkontakter etter 90 min. los, samt minst tre støykinger, maksimalt 10 % av lostiden kan være ganglos	270	180	9	p
dommer har minst to elgkontakter etter 90 min. los, samt minst to støykinger	240	120	8	p
dommer har minst to elgkontakter etter 90 min. los, samt minst to støykinger	200	120	7	p
los i minst 90 min. samt minst en støyking, dommer har minst en elgkontakt etter 90 min. stålos	-	90	6	p
Los i minst 90 min	-	90	5	p
Stålos i minst 60 minutter eller ganglos i minst 120 minutter	-	60/120	3-4	p
Stålos i minst 20 minutter eller ganglos i minst 60 minutter	-	20/60	1-2	p
Los i mindre enn 20 minutter	-	<20	-	p

5. Viljan att förfölja

(X 1,0)

Med viljan att förfölja flyende älg avses det, då hunden upptar förföljandet av flyende älg och eventuellt får förnyad kontakt med den. Med flyende älg avses: älg som provgruppen stöter, älg som omedelbart flyr vid upptag, flyr av sig själv, eller av annen störning under ståndarbete.

Förföljandet bedöms enligt konstaterad flyktsträcka.

Att hunden efter en kraftig stöt tar kontakt med provgruppen men genast och på eget initiativ upptar förföljandet skall inte inverka negativt på bedömningen.

10 p	Sammanlagt förföljande minst 4 km
9 p	Sammanlagt förföljande minst 3,5 km
8 p	Sammanlagt förföljande minst 3 km
7 p	Sammanlagt förföljande minst 2,5 km
6 p	Sammanlagt förföljande minst 2 km
5 p	Sammanlagt förföljande minst 1,5 km
4 p	Sammanlagt förföljande minst 1 km
3 p	Sammanlagt förföljande minst 0,7 km
2 p	Sammanlagt förföljande minst 0,5 km
1 p	Förföljande minst 0,3 km
0 p	Hunden förföljer ej flyende älg

De i tabellen angivna minimikraven vad sträckorna beträffar skall uppfyllas när man ger poängen, men hänsyn skall tas till terrängen. Gångstånd är inte förföljande av flyende älg.

6. Ställande av flyende älg

(X 1,0)

Med hundens förmåga att ställa flyende älg avses förmågan att stanna flyende älg och få nytt ståndskallsarbete. (förflyttning med nytt ståndskall minst 0,2 km, nytt ståndskall skall pågå i minst 10 min.)

Hundens enstaka gnyenden genast efter stöt kan godtas, men om gnyendet fortsätter under förföljandet, avdras 1-2 p.

För att hundens förmåga att stanna och ställa flyende älg tillräckligt skall kunna prövas, skall gruppen upprepade gånger stöta älgen. Vid första försöket skall älgen stötas försiktigt och tillräckligt långt ifrån.

Följande gånger älgen skräms iväg skall det göras kraftigare, i avsikt att få älgen i snabb flykt. Anpassas efter älgens reaktion i första stötningen.

Minst 3 nya fasta ståndskall, det första 30 min	10 p
Minst 3 nya ståndskall, varav 2 fasta (det ena 30 min.)	9 p
Minst 2 fasta ståndskall, varav det första 30 min.	8 p
Minst 2 nya ståndskall, varav ett fast (minst 30 min.)	7 p
Minst 1 nytt fast ståndskall (30 min.)	6 p
Minst 1 nytt ståndskall (30 min.) blandat, gångstånd och ståndskall	5 p
Ett nytt ståndskall (5 – 10 min.)	4 p
Ett nytt ståndskall < 5 min.	3 p
Försök till ställande kan konstateras	2 p
Efter stöt inget nytt ståndskall	1 p
Efter stöt försöker inte hunden ställa flyende älg	0 p

7. Skalltid

(X 0,5)

Skalltiden för fast- eller gångståndstid med en minuts noggrannhet.
Inga avdrag görs för pauser understigande två (2) minuter.

Vid flera upptag under dagen sammanräknas skalltiderna.

Poängberäkningen görs enligt nedanstående tabell. Om den sammanlagda skalltiden understiger 20 min. ges 0 poäng.

Skalltid i

min.	20	40	60	80	100	120	140	160	180	200
Poäng	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

8. Skallets hörbarhet

(X 0,5)

Vid bedömningen av hörbarheten skall hänsyn tas till väder-, snö- och terrängförhållanden.

Nedanstående poängberäkning förutsätter normala förhållanden.

Utmärkt hörbarhet

Skallet hörs över 2 km.

9 – 10 p

Mycket bra hörbarhet

Skallet hörs över 1,5 km.

7 – 8 p

Bra hörbarhet

Skallet hörs ca 1 km.

5 – 6 p

Godtagbar hörbarhet

Skallet hörs ca 0,5 km.

3 – 4 p

Dålig hörbarhet

Skallet hörs bara några hundra meter

1 – 2 p

Kan ej bedömas. Skalltiden understiger 10 min.

-

MOMENT 9. - BRUKEN AV MÅLET (X 0,5)

Mål:

Registrere hundens lostakt og evne til å føre en jevn los uten opphold.

Bruken av målet poengsettes slik: Poeng

Lostakt over 75 boff pr. min., jevn losføring uten opphold 10 p

Lostakt 70 - 75 boff pr. min, jevn losføring uten opphold 9 p

Lostakt 60 - 75 boff pr. min, noe reprisebetont godtas 7-8 p

Lostakt 50 - 60 boff pr. min, repriser med korte opphold godtas 5-6 p

Lostakt 40 - 50 boff pr. min., repriser med sjenerende opphold godtas 3-4 p

Lostakt 20 - 40 boff pr. min, eller repriser med lange opphold 2 p

Lostakt under 20 boff pr. min 1 p

Kan ikke bedømmes (har ikke hatt tilstrekkelig lostid) -

Med bruken av målet menes antall boff pr. minutt og at det brukes jevnt og uten repriser, det skal heller ikke være skarpt eller flissig. Antall boff skal telles gjennom et helt minutt og gjøres flere ganger i løpet av lostiden. Gjennomsnittet av alle tellingene legges til grunn ved poengsettingen.

For å kunne poengsette dette momentet kreves minst 10 min. lostid.

Dersom hundens prestasjon ikke sammenfaller med noen av ovenstående hendelsesforløp skal det benyttes skjønn (beaktas) ved poengsettingen. Dette skal begrunnes i skogsprotokollen.

Moment 10. – lydnad och samarbete (X 1,0)

Mål:

Registrera hundens vilja till och följa förarens kommando.

Registrera hundens vilja till att hålla kontakt med föraren.

Lydnaden skall testas vid sök, älgarbete och efter provtidens slut.

Det får inte förekomma misslyckande inkallnings försök för 10p.

Berömvärd lydnad (9-10p)

Hunden kan kopplas i alla situationer och kommer genast vid inkallning.

God lydnad (7-8p)

Vid inkallning kommer hunden efter någon tvekan.

Nöjaktig lydnad (5-6p)

Efter upprepade inkallningsförsök kommer hunden och låter sig kopplas. Hund som ej under dagen kommit på inkallning, men kan kopplas strax efter provslut tilldelas 5p.

Försvarlig lydnad (3-4p)

Hunden kommer inte på kallelse från ståndskallet men är lydig och lätt att kalla in under söket.

Dålig lydnad (1-2p)

Hunden kan med stora svårigheter kopplas.

(0p)

Hunden lämnar provgruppen under söket eller älgarbetet.

(– p)

Kan ej bedömmas.

Inkallning från ståndarbetet får inte ske före 90 min skalltid.

Om hunden tar självant kontakt mer än 2 gånger ges max 6p, gäller ej då skottillfälle sökes och hunden är medveten om provgruppen eller återkommer från sken älg.

Om hunden upprepat lämnar gruppen genom att uppsöka gårdar, bilen eller dyligt skall 2 p borttages.